

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

УТВЪРЖДАВАМ!

ДИРЕКТОР: ГЕРГАНА ВЪЛКОВА

Приета на заседание на Педагогически съвет

с Протокол № 1/19.09.2024 г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ „ПРОЛЕТНА ДЪГА“

Настоящата програмна система е част от стратегията на ДГ „Пролетна дъга“, съгласно чл. 70, ал. 1 от ЗПУО и чл. 29 от Наредба № 5, ал. 1 и ал. 2 от 03.06.2016 г., и представя основните образователни приоритети за децата от 2 до 7 години. Тя осъществява своята мисия на организирано и целенасочено педагогическо взаимодействие между учител, родител, детето и детската общност.

Програмната система е създадена в името на детето, в помощ на учителя и в подкрепа на родителя. Тя подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че:

- Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството.
- Учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите.
- Родителят да „израства“ заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал.
- Родителят и учителят имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на детето.

Програмната система гарантира прилагането на педагогически технологии, структурно подчинени на съвременни подходи. Тя представлява системна, цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, интеркултурно, гражданско, екологично, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА
ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389
e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

I. Подходи:

- **Личностно-хуманен и индивидуален подход** към всяко дете – детето да се приема като значима личност – с уважение и достойнство; детето да се приема такова, каквото е; човечно отношение към него – да бъде обичано и подкрепяно; съобразяване с интересите и потребностите на детето, с неговата уникалност, собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.
- **Игрови подход** – предучилищното образование се осъществява при осигурена среда за учене чрез игра, която е съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостно развитие на детето, съгласно чл. 3 от Наредба № 5 от 03.6.2016 г.
- **Ситуационен** – да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникналите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото интелектуално и емоционално благополучие.
- **Конструктивен подход** - при него цел на обучението е не само да се предаде информация, но също и да се преобразуват децата от пасивни получатели на чужди знания в активни конструктори на тяхното собствено и на чуждото знание.
- **Използване на Е-обучение и технологии** - прилагането на съвременни (иновативни) методи на преподаване, съчетани със съвременна учебна база, предразполага децата към придобиване на нови знания и умения и затвърдяване и надграждане на усвоените. Базираните на ИКТ активни методи на обучение правят учебния процес ефективен и интересен и позволяват всеки от учещите да формира свое собствено знание на база на собствения си опит и опита на останалите участници в груповата дейност.
- **Кооперативно учене (Co-operative learning)** - дава възможност на децата да упражняват и рефлектират върху своите социално-емоционални компетентности, докато работят в групи. В груповата работа се очаква децата да се подкрепят и предизвикват, като развиват своите социални умения и уменията за взимане на решения. Също така се учат да представят идеите си, да обясняват разбиранията си пред останалите.
- **Интеркултурно образование** – то е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в обществото.
- **Креативност и успеваемост** - креативност е способността да се погледне на познатото по нов начин, да се сътвори нещо оригинално от нещо отдавна известно. Креативност е измислянето на прости, но иновативни решения на проблемите и

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

предизвикателствата на всекидневието. Креативността не е талант или нещо, с което човек се ражда, а по-скоро навик да се гледа нестандартно на проблемите и да се търсят нови гледни точки към тях.

- **Комплексен и интегрален подход** – всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата.

II. Формите на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околна среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура).

Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- основна
- допълнителна

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Педагогическа ситуация – основна форма на педагогическо взаимодействие, която протича предимно под формата на игра

Педагогическите ситуации се организират само през учебно време и осигуряват постигането на компетенции от децата, заложи в държавните образователни стандарти за предучилищно образование.

В ДГ „Пролетна дъга“ се провеждат основни форми на педагогическо взаимодействие по следните образователни направления:

- ✓ **Български език и литература** – съдържанието е структурирано в шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

- ✓ **Математика** – съдържанието е систематизирано е в пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.
- ✓ **Околен свят** – съдържанието е структурирано в пет образователни ядра: Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.
- ✓ **Музика** – съдържанието е структурирано в четири основни ядра: Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.
- ✓ **Изобразително изкуство** – децата развиват своите познавателни и изобразителни умения чрез организирана и системна работа в три основни ядра: Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.
- ✓ **Конструиране и технологии** – съдържанието е систематизирано в четири ядра: Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.
- ✓ **Физическа култура** – съдържанието на образователното направление е структурирано в четири основни ядра: Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност и Игрова двигателна дейност.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие през учебната година

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Видове допълнителни форми:

- ✓ Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- ✓ Дейности, организирани от детския учител:
 - утринна гимнастика;
 - различни видове игри – сюжетно-ролеви, конструктивни, театрални, подвижни, музикални и др.;
 - състезания;

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

- конкурси;
- екскурзии – посещения на театрални постановки, изложби, музеи и др.;
- лагери;
- празници и концерти;
- тържества;
- развлечения;
- наблюдения на обекти от околната и природната среда;
- мини образователни проекти на групата или на детската градина;
- формиране на естетичен усет;
- английски език;
- краезнание;
- вътешен проект “Природата и децата”;
- вътрешен проект “С вълшебният свят на приказките към страната на сънищата”;
- програма „Бързи герои 112“;
- творчески занимания по интереси;
- формиране на битови, здравни и хигиенни навици;
- формиране на етични форми на общуване.

Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие

Формата на организация в ДГ „Пролетна дъга“ е целодневна и осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 астрономически часа. Началният час на сутрешния прием и крайният час за изпращане на децата за деня се определят с Правилника за дейността на детската градина. В целодневната организация в учебно време се редуват основна и допълнителни, а в неучебно време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и: условия и време за игра и почивка; условия и време за закуска, обяд и следобедна закуска; дейности по избор на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

в годишно и седмично разпределение, които са разработени по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждават от директора на детската градина. Учителите по групи сами определят методите на педагогическо взаимодействие, съобразно интересите на децата и спецификата на образователната среда.

Седмичен хорариум на педагогическите ситуации

Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на ДОС е:

1. **Първа група** – общ брой 11
2. **Втора група** – общ брой 13
3. **Трета група** – общ брой 17
4. **Четвърта група** – общ брой 19

III. Проследяване на резултатите от предучилищното образование – същност, методи и форми

Същност на процеса

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната година.

За децата в първа група – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на *показателите за ранно детско развитие*: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене. На деца от 3 до 3,5 годишна възраст се провежда скрининг тест от обучени за целта педагогически специалисти.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА
ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389
e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

Показателите за проследяване на резултатите

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите, проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура), като се акцентира и върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие.

Описание на резултатите от предучилищното образование

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта се приема единна, обща за цялата детска градина, матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата.

Организация на проследяването

Проследяване на резултатите от предучилищното образование се провежда в началото (втората и третата учебна седмица) и в края на учебната година (14 дни).

Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

Методи:

1.Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Цели на наблюдението:

- Опознава индивидуално развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености: нужди, способности, обноси, ограничения и затруднения.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

- Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения.
- Проследява настъпилите промени при децата през учебната годината.
- Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина.

наблюдение поведението на детето и регистриране на резултатите.

2. Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на *знанията*, тяхното *разбиране* и *приложението* им.
- със свободен отговор се използват при установяване на *изпълнителски умения* – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране

3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, приложения, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.), които могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето.

4. Социометрични методи

Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групи с помощта на социограма или социоматрица.

При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

Форми за проследяване на постиженията:

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група.

Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА
ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389
e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

За разлика от другите методи за оценяване, които дават информация за моментното състояние, портфолиото отразява развитието на детето, като процес. За да се постигне този ефект, материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.

Цел: Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Принципи: При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните:

- Личностен и индивидуален подход
- Автентичност
- Хронологичност
- Активност
- Интерактивност и комуникация
- Прозрачност
- Креативност и успеваемост

Установяване на готовност на детето за училище

Готовността на детето за училище да се отчита по пет показателя: физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие на детето. За всеки показател се приписват критерии, за да може да бъде отчетен.

Детската градина издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготвителните възрастови групи в края на предучилищното образование. Удостоверението се издава след 31 май на съответната учебна година и в него се описва готовността на детето за постъпване в първи клас. В удостоверението може да се правят препоръки на насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие. Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението му са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и ред, определени в наредбата за приобщаващо образование.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

IV. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството и взаимодействието с родителите се постига при условия и ред, определени с Правилника за дейността на детската градина:

- Индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
- Родителски срещи;
- Поддържане на родителски кътове/табла с информация за работата в групата и индивидуалните постижения на всяко дете;
- Провеждане на открити моменти;
- Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование – тържества, изложби, тренинги, празници, развлечения, състезания, походи, дни на отворените врати, походи в природата и други;
- Участие на родителите в общественият съвет към детската градина и родителските активи.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА

ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389

e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес, провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

- Сайт на детската градина;
- Електронен дневник;
- Информационни табла за родителя;
- Фейсбук на групата;
- Вайбър групи.

Информация относно многообразието и качеството на учителската дейност, резултатността в детската градина и извън нея (участието на децата в различни конкурси и състезания) може да има прозрачност и публичност чрез:

- Електронно портфолио на детската градина;
- Портфолио на учителите в групата.

Целите на съвместното сътрудничество между педагозите от детската градина и родителите могат да бъдат обобщени по следния начин:

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТНА ДЪГА“, С. МАРИНКА
ул. „Лазар Маджаров“ № 4 Б, тел.: 0885229389
e-mail: info-200263@edu.mon.bg; www.dgproletnadaga.com

- Повишаване доверието в образователната система;
- Активно участие на родителите за успешна адаптация и социализация на детето;
- Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовка на децата за училище;
- Разбиране, подкрепа и споделена отговорност между детската градина и семейството за постигане на положително отношение към детската градина и мотивация за учене, както и разбиране на ученето като ценност.

V. Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти, както и с институциите, подпомагащи дейностите на детската градина

ДГ „Пролетна дъга“ успешно реализира съвместни дейности с детски градини, библиотеки и читалища на територията на Община Бургас. Чести са общите срещи и мероприятията с училището, кметството, пенсионерския клуб, църквата и различни НПО. Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; тренинги; обучения; съвместни празници; клубове; кръжоци и т.н.

Настоящата Програмна система е част от Стратегията за развитие на детската градина, приета с решение № 3, взето с Протокол № 1/19.09.2024 г. на заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед №3/20.09.2024 г. на директора. Програмната система е задължителна за спазване от всички педагогически специалисти.